

“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ กับครูต้นแบบ”

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“เรียนปนเล่น”

ครูเพ็ญจิต คนขยัน ครูต้นแบบ ปี 2541

วิชา คณิตศาสตร์

ระดับ ประถมศึกษา

สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

สำนักนายกรัฐมนตรื

371.102 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ส 691 ร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “เรียนปนเล่น”

โดย ครูเพลินจิต คนชยัน, กรุงเทพฯ : 2545.

52 หน้า

ISBN 974-241-379-7

1. ปฏิรูปการเรียนรู้ 2. เพลินจิต คนชยัน 3. ชื่อเรื่อง

**“ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ การสอนแบบ “เรียนปนเล่น”**

โดย ครูเพลินจิต คนชยัน

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 42/2545

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2545

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา

ศาสนา และวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)

โทรศัพท์ 0-2668-7123

เว็บไซต์ <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ บริษัท ดับบลิว. เจ. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด

199/19 ถนนวิภาวดีรังสิต พญาไท กทม.

โทรศัพท์ 0-2616-3400-5

...ที่สำคัญอย่างมากก็คือ
ความขยันหมั่นเพียร พยายาม
ฝึกหัดประกอบการทำงานทั้งเล็ก ใหญ่
ง่าย ยาก ด้วยตนเอง ด้วยความตั้งใจ
ไม่ทอดธุระ เพื่อหาความสะดวก
สบายจากการเกียจคร้าน
ไม่มั่งง่าย หยาบคาย สะเพร่า...

พระบรมราโชวาท ของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
8 มิถุนายน 2522

กันำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ครูต้นแบบได้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนของตน รวมทั้งพัฒนาครูเครือข่าย เพื่อเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้เพื่อนครูทั้งหลายสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ เอกสาร “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” นี้เป็นเอกสารที่ครูต้นแบบ ปี 2541 และปี 2542 ได้ส่งผลการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนของตน ที่กลั่นกรองจากประสบการณ์จริงในการจัดการเรียนการสอนออกมาเป็นแนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญและมีความภูมิใจที่ได้เสนอผลงานการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนของครูต้นแบบ เพื่อนำไปใช้เป็นแบบอย่างแก่ครูในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเก่ง ดี และเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาของชาติสืบไป

ธีร ธีร. —
๑ —————.
(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
กว่าจะเป็นครูต้นแบบ	1
การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5
การสอนแบบ : เรียนปนเล่น	5
หลักการสอน	5
การเตรียมการสอนแบบเรียนปนเล่น	8
ขั้นตอนการสอนแบบเรียนปนเล่น	9
การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	11
1. การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล	11
2. การเรียนรู้แบบกลุ่ม	12
3. การเรียนรู้แบบบูรณาการ	13
4. การเรียนรู้แบบโครงงาน	15
5. การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ	17
6. การจัดทำพอร์ตโฟลิโอ	18
7. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	18
เทคนิควิธีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครู	23
ภารกิจครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน	33
จากครูต้นแบบขยายสู่เพื่อนครูเครือข่ายอย่างไม่หยุดยั้ง	36
บรรณานุกรม	39
แนะนำครูต้นแบบ ปี 2541	43
คณะผู้ดำเนินการ	44

การจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ

“เรียนปนเล่น”

กว่าจะเป็น... ครุต้นแบบ

ครูเพลินจิต คนขยัน ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7
โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง วันครู 2501 ตำบลน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัด
มุกดาหาร เกิดวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2500 ภูมิลำเนาปัจจุบัน 209 หมู่ 1
บ้านดอนสวรรค์ ตำบลน้ำเที่ยง อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร 49110
บิดาชื่อ นายคว้น ศรีบุรมย์ มารดาชื่อ นางต้อม ศรีบุรมย์ ได้สมรสกับ
นายประสาท คนขยัน อาชีพ รับราชการครูตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2
ระดับ 7 โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง วันครู 2501 มีบุตรธิดาด้วยกัน 4 คน
ส่วนวุฒิการศึกษานั้น ปี 2510 ได้จบชั้น ป. 4 โรงเรียนบ้านหนอง
เอี้ยงดง จบชั้น ป. 7 ในปี 2514 ที่โรงเรียนสมประสงค์วิทยา จบชั้น ม.ศ.3
ในปี 2517 ที่โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร จบ ป.กศ. ในปี 2520 ที่
วิทยาลัยครูสกลนคร ได้รับวุฒิ พ.ม. ในปี 2522 ด้วยศึกษาด้วยตนเอง
จบปริญญาครุศาสตรบัณฑิต ในปี 2527 ที่วิทยาลัยครูสกลนคร

รางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ ได้แก่

1. ครูดีจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร ปี 2529
2. ครูฝึกวิทยุนักเรียนดีเด่น จาก สปจ. มุกดาหาร และจากกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2533
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ดีเด่น จาก สปจ. มุกดาหาร และกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2533
4. ข้าราชการครูตัวอย่าง จาก สปอ. คำชะอี ปี 2534, 2535 และ 2537
5. ครูผู้มีผลงานดีเด่นระดับประถมศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดมุกดาหาร ปี 2536 และอันดับ 3 ของเขตการศึกษา 10
6. วิทยากรแกนนำกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร ปี 2536
7. ข้าราชการพลเรือนดีเด่น กลุ่มระดับ 4 - 6 สปจ. มุกดาหาร ปี 2537
8. ครูผู้สอนสังคมศึกษาดีเด่น สปอ. คำชะอี ปี 2537
9. ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ดีเด่น สปจ. มุกดาหาร และจากกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2537
10. ข้าราชการครูผู้มีผลงานดีเด่นระดับประถมศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอคำชะอี ปี 2537 และปี 2538
11. ครูผู้สอนนักเรียนที่สามารถสอบแข่งขันความสามารถทางคณิตศาสตร์ ชนะในระดับจังหวัด ปี 2533, 2537, 2539, 2540, 2541 และ 2542

12. ครูมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน โดยไม่มีวันลาในรอบ 10 ปี (1 มกราคม 2530 - 31 ธันวาคม 2540)
13. ครูต้นแบบการสอนคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ปี 2541
14. ครูแกนนำและวิทยากรแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สปจ. มุกดาหาร ปี 2542
15. ครูดีที่หนูรัก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ปี 2542
16. ครูสุดดี ประจำปี 2543

4 ร่วมปฏิบัติการเรียนรู้กับครูต้นแบบ
ครูเพลินจิต คนขยัน ครูต้นแบบ ปี 2541

การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนแบบ : เรียนปนเล่น

หลักการสอน

หลักการสอน มีรูปแบบและขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยมีเกณฑ์ความคาดหวัง 9 ประการ และได้นำแนวคิดของหลักสูตรมาประยุกต์ใช้เป็นหลักในการสอน ดังนี้

คิดชัดเจน	เน้นการทำ	นำวิธีใหม่	มองการณ์ไกล	ใจหวังดี
มีวินัย	แก้ไขเสมอ	เลอเลิศผลงาน	ประสานสังคม	

1. คิดชัดเจน

ก่อนเรียนคณิตศาสตร์จะให้นักเรียนเขียนโจทย์คิดเลขเร็ว วันละ 3 ข้อ ตามเลขที่จะฝึกเรื่องการบวกให้ครบสิบก่อน บวกเต็มร้อย แล้วต่อด้วยเรื่องการลบ คุณ หารระคนใช้สูตรคูณ โดยคุณสลับไปมา เพื่อให้ นักเรียนใช้สูตรคูณเป็น ทำให้แก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

2. เน้นการทำ

ให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนไม่สรุปให้นักเรียน ครูจะเป็นผู้คอยชี้แนะให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาและศึกษาอย่าง

เต็มความสามารถ พยายามให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัว
นักเรียนเอง

3. นำวิธีใหม่

ครูผู้สอนพยายามช่วยๆ ใจผู้เรียนนอยากรู้ โดยครูใช้เทคนิควิธี
การสอนแปลกใหม่ ซึ่งจะให้ผู้เรียนเกิดศรัทธาในตัวครูผู้สอน

4. มองการณ์ไกล

เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ สามารถให้ผู้เรียน
เห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์ ดังคำว่า “**เก่งคณิตศาสตร์ ฉลาดทุก
วิชา**” จากการทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นการฝึกการอยู่ร่วมในสังคม
ซึ่งได้ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นการเรียนรู้ในวิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ในการเรียนคณิตศาสตร์มีการวาดภาพประกอบ
เป็นการเรียนรู้วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย การประดิษฐ์รูปทรงต่างๆ
เป็นการเรียนรู้วิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ส่วนการอ่านโจทย์และแปลความจากโจทย์ เป็นการเรียนรู้วิชา
ภาษาไทย เมื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่มีการบูรณาการทุกวิชาแล้ว
นักเรียนมองเห็นความสำคัญและเรียนอย่างมีระบบ ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อ
การเรียนวิชาคณิตศาสตร์

5. ใจหวังดี

การแบ่งกลุ่มผู้เรียน จะต้องมีการแบ่งกลุ่ม เพื่อให้ทุกกลุ่มศึกษา
และนำผลจากการศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน สิ่งจำเป็นในการแบ่ง
กลุ่ม คือ ครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคในการแบ่งกลุ่ม โดยจัดให้มีทั้งผู้เรียนเก่ง

ปานกลาง และเรียนอ่อน อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยไม่ให้ผู้เรียนรู้ตัวและในการแบ่งกลุ่มนั้น ควรจะมีการแบ่งสัปดาห์ละครั้ง เพื่อให้นักเรียนสร้างความสนิทสนมรักใคร่อย่างทั่วถึง ภายในกลุ่ม ครูควรสร้างคุณธรรมให้นักเรียนเกิดสำนึกว่า วันนี้เราได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างไรบ้าง เพราะผลจากการได้ช่วยเหลือเพื่อนจะทำให้ได้กุศล นักเรียนจะช่วยแนะนำในเรื่องที่เพื่อนไม่เข้าใจ โดยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน

6. มีวินัย

สิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ การสร้างข้อตกลงในการเล่น เกม การร้องเพลงแข่งขันภายในกลุ่ม หรือการแข่งขันการตอบปัญหาจากโจทย์จะต้องมีข้อตกลงหรือกติกาชัดเจน เน้น **“ระเบียบมีไว้สร้างคน การฝึกฝนสร้างวินัย”** ถ้าผู้เรียนมีระเบียบและปฏิบัติตามกติกาจะทำให้การเรียนการสอนสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย และไม่มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน

7. แก้ไขเสมอ

การปฏิบัติกิจกรรมคณิตศาสตร์ จะมีนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจและทำแบบฝึกหัดไม่เข้าใจ และทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง ต้องให้มีการแก้ไขข้อผิดพลาดและฝึกการยอมรับอย่างมีเหตุผล ในการนี้ ให้นักเรียนจับคู่กันในการตรวจคำตอบ ถ้ามีข้อผิดพลาด ทั้งนี้ ครูจะเป็นผู้แนะนำในส่วนที่ถูกต้องเสมอ

8. เลอเลิศผลงาน

การปฏิบัติกิจกรรมการสอนคณิตศาสตร์ทุกครั้ง จะเน้นการทำงานให้มีความเป็นระเบียบ สะอาด ถูกต้อง และเสร็จตามกำหนดเวลา

นักเรียนต้องสามารถอธิบายผลงานการแสดงวิธีคิดหรือวิธีทำได้ เน้น
“ฝึกบ่อย ๆ โทพลอยติดนิสัย” ทำให้นักเรียนฝึกเป็นนิสัย มีผลเป็นที่พอใจ
ของผู้ปกครองนักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

9. ประสานสังคม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมีการแบ่งกลุ่ม และมีการ
จับคู่กันในการตรวจผลงานแบบฝึกหัด ฝึกให้นักเรียนวิจารณ์ผลงานของ
เพื่อน หรือวิจารณ์แฟ้มสะสมงาน เปิดโอกาสให้ตีชม ซึ่งกันและกัน เน้น
การทำงานเป็นกลุ่ม คุณธรรม ความสามัคคี การช่วยเหลือแบ่งปัน
จะทำให้นักเรียนมีความสุข และมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การเตรียมการสอนแบบเรียนปนเล่น

การจัดบรรยากาศ จัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน จัดมุมประสบการณ์ต่างๆ ด้วยผลงานของ
นักเรียน ตามเนื้อหาที่สอนและเป็นปัจจุบัน

เตรียมการวางแผนการสอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจจุดหมาย โครงสร้างของ
กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์
2. ศึกษาคู่มือครูคณิตศาสตร์ของชั้นที่สอน เพื่อให้เข้าใจ
เนื้อหา การจัดกิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ คาบเวลา ตลอดจน
เทคนิคต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน
3. วิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ คาบ
เวลา ตารางเปิด-ปิดเรียนในแต่ละปีการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่าง
บทเรียนกับจุดประสงค์ใน ป.02 เพื่อนำมาจัดทำกำหนดการสอนตลอดปี

การศึกษา

4. เขียนแผนการสอน ตามขั้นตอนการสอน
5. ดำเนินการสอนตามแผนการสอน บันทึกการสอนทุกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
6. วัดและประเมินผลทุกครั้ง ทั้งจากการสังเกต การร่วมกิจกรรม การทำแบบฝึกหัด จากการเล่นเกม การร้องเพลง หรือจากการแข่งขันระหว่างกลุ่ม เพื่อให้ทราบว่า ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้เพียงใด

ขั้นตอนการสอนแบบเรียนปนเล่น

1. ขั้นเตรียมการ

คือ ครูต้องเตรียมการสอนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เลือกวิธีการสอนอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนและสนุกสนาน จัดเตรียมการเล่น เกม ร้องเพลง หรือแข่งขันจากการตอบปัญหาคณิตศาสตร์ แต่ที่สำคัญจะต้องตรงกับจุดประสงค์ในการสอนในแต่ละครั้ง

2. ขั้นสอน

คือ เมื่อครูเตรียมงานและชี้แจงให้นักเรียนทราบแล้ว ครูอาจใช้เกมนำในการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนสนใจบทเรียน มีการแบ่งกลุ่ม นำผลแต่ละกลุ่มออกรายงานหน้าชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

เป็นขั้นที่นักเรียนช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดที่ได้จากการปฏิบัติ จากการอภิปรายรายกลุ่ม จากการแข่งขัน จากการเล่นเกม จากการทำแบบฝึกหัด หรือจากการร้องเพลง

การประเมินผลผู้เรียน

เป็นขั้นที่นักเรียนเสร็จสิ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม และช่วยกันสรุปประเด็นที่ได้จากการเรียน จากการเล่น เกม การร้องเพลง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบทเรียน จากการแข่งขันกลุ่มและจากการทำแบบทดสอบ เพื่อให้ครูผู้สอนได้รู้ข้อบกพร่องและทำการปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

สื่ออุปกรณ์การสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน มีดังนี้

- นักเรียนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวนักเรียนเอง
- ของจริง เช่น สิ่งของต่าง ๆ
- รูปภาพ บัตรตัวเลข แบบฝึกคิดเลขเร็ว
- เพลงและเกมที่สร้างขึ้น ประกอบบทเรียนใช้ในการนำและสรุปบทเรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน แบบทดสอบปลายภาคและปลายปี

จุดเด่นของรูปแบบการสอนแบบเรียนปนเล่น

การให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตัวนักเรียนเอง ความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม การร้องเพลง และได้เรียนคณิตศาสตร์อย่างมีความสุข สนุกสนาน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมเป็นความรู้ที่มีความคงทน นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ครู ควรจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

1 การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล

ทำไมต้องรู้จักเด็ก ก็เพื่อให้เข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

- ความเป็นอยู่ของเด็ก
- ความต้องการของเด็ก
- สิ่งที่เด็กชอบหรือไม่ชอบ
- ปัญหาที่มี
- คนที่เข้าใจมากที่สุด
- สิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเขา
- วิธีเรียนอะไรที่เหมาะสม

ครู ต้องศึกษาให้รู้จักเด็กทุกคน เพราะเด็กในห้องเรียนมีมากมาย ต่างก็ชอบหลากหลายวิธีเรียน ครูต้องมีหลากหลายวิธีสอนและจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

รู้จักอะไร

- ผลการเรียนรู้
- สภาพครอบครัว เศรษฐกิจ สังคมของเด็ก
- พัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา
- พฤติกรรม ได้แก่ สมาธิ ความถนัด ความสนใจ
- คุณธรรม จริยธรรม ความสามารถพิเศษ
- ความต้องการของเด็กแต่ละคน
- วิธีเรียนที่ชอบ เช่น ลงมือปฏิบัติ การค้นคว้า

การเล่นเกม การร้องเพลง การอ่าน และการแสดงละคร

ครูต้อง “สอนสิ่งที่เด็กอยากเรียน ให้เด็กเขียนสิ่งที่เด็กอยากอ่าน”

ทำอย่างไรจึงจะรู้จัก

ค้นหาจากแหล่งข้อมูล เช่น เอกสาร ระเบียบสะสม บัตรสุขภาพเด็ก เพื่อน ผู้ปกครองนักเรียน ถามครูที่เคยสอนเด็ก

รวบรวมข้อมูลโดย การสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจสอบผลงาน บันทึกศึกษาเด็กเป็นรายกรณี

วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยเหลือแก้ไข ส่งเสริม และสนับสนุนให้เขาพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีความสุข สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดียิ่งๆ ขึ้น

2 การเรียนรู้แบบกลุ่ม

กลุ่ม เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ บุคคลจะเกิดการเรียนรู้จากกลุ่มได้มากมาย เป็นการฝึกเป็นผู้นำ ผู้ตาม และสมาชิกที่ดีได้ ถ้าหากทุกคนเปิดใจรับความรู้ ความคิด ความรู้สึกของทุกคน และวิธีการที่ดีในการเก็บเกี่ยวความรู้ในการแบ่งกลุ่มแต่ละครั้ง

ครู ควรแบ่งคละนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ปานกลาง อ่อน คละกันแต่ละกลุ่ม โดยใช้เทคนิควิธีการไม่ให้ได้รู้ เด็กจะเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างมีความสุข เพราะธรรมชาติเด็กเก่งจะชอบอยู่กับกลุ่มเด็กเก่ง ทำให้เด็กที่เรียนอ่อนไม่สนใจและไม่อยากมาเรียน

การเรียนรู้แบบกลุ่มจึงจำเป็นสำหรับนักเรียน เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมกลุ่มย่อย หรือการอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

3 การเรียนรู้แบบบูรณาการ

เป็นการเรียนรู้เชื่อมโยงสัมพันธ์สอดคล้องกัน ทั้งเรื่องราว ลักษณะ และสิ่งต่างๆ จะทำให้เกิดความรู้ที่มีความหมายหลากหลายแง่มุม และนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ความเข้าใจ และทักษะในศาสตร์ หรือวิชาต่างๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหา หรือแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความคิดและประสบการณ์ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ในเวลาเดียวกัน ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ ในลักษณะองค์รวม ส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ลึกซึ้ง เป็นการเรียนรู้ที่มีสภาพ ใกล้เคียงกับชีวิตจริง

รูปแบบของการบูรณาการ

การเรียนการสอนแบบบูรณาการ มี 2 ลักษณะ คือ การบูรณาการภายในวิชา และการบูรณาการระหว่างวิชา

1. การบูรณาการภายในวิชา เป็นการเชื่อมโยงการสอนระหว่างเนื้อหาวิชาในกลุ่มประสบการณ์ หรือรายวิชาเดียวกันเข้าด้วยกัน ซึ่งปกติครูผู้สอนในวิชาต่างๆ จะปฏิบัติอยู่แล้ว

2. การบูรณาการระหว่างวิชา มีอยู่ 4 แบบ คือ

2.1 การบูรณาการแบบสอดแทรก เป็นการสอนในลักษณะที่ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาในวิชาอื่น ๆ ในการสอนของตน

2.2 บูรณาการแบบคู่ขนาน เป็นการสอนโดยครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนเนื้อหาตามหัวเรื่อง หรือความคิดรวบยอด หรือปัญหาเดียวกันแต่สอนต่างวิชากัน และ

ต่างคนต่างสอน

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นการสอนลักษณะเกี่ยวกับการสอนแบบบูรณาการและแบบคู่ขนาน แต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการร่วมกัน

4. บูรณาการแบบข้ามวิชา เป็นการสอนที่ครูที่สอนวิชาต่างๆ ร่วมกันสอนเป็นคณะ หรือเป็นทีม มีการวางแผนปรึกษาหารือร่วมกัน โดยกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด หรือปัญหาาร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

จุดเด่นของการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

บรรยากาศในการเรียนเป็นธรรมชาติ ไม่รู้สึกเคร่งครัดกับกรอบของกลุ่มประสบการณ์ นักเรียนมีความสุขในการเรียน

นักเรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้ความคิด ประสบการณ์ ความสามารถ ทักษะต่างๆ หลายด้านในเวลาเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต และการใช้ผลการเรียนรู้จากกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

1. กำหนดเรื่องที่สอน โดยศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นหัวเรื่องของปัญหา หรือความคิดรวบยอดในการสอน

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลัก และวิชาการที่จะนำมาบูรณาการ และการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน สำหรับหัวเรื่องนั้นๆ เพื่อการวัดและประเมินผลการเรียน

3. กำหนดเนื้อหาย่อย เป็นการกำหนดเนื้อหา หรือหัวเรื่อง

ย่อย สำหรับการเรียนการสอนให้สนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. วางแผนการสอน เป็นการกำหนดรายละเอียดของการสอน ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการเขียนแผน ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ เช่นเดียวกับแผนการสอนทั่วไป คือ สารสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล

5. ปฏิบัติการสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ โดยมีการบันทึกจุดเด่น-จุดด้อยไว้สำหรับปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนต่อไป

6. การประเมินผล เพื่อปรับปรุง หรือพัฒนาการสอน เป็นการนำผลที่ได้จากการบันทึกรวบรวมไว้ในปฏิบัติการสอน มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง และพัฒนาแผนการสอนแบบบูรณาการให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การเรียนรู้แบบโครงการ

การจัดการเรียนการสอน แบบโครงการ คือ การจัดประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานให้แก่นักเรียน เหมือนกับการทำงานในชีวิตจริง ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักวางแผนในการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์ และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดทำโครงการ จัดทำได้ 2 อย่าง คือ

1. โครงการตามความสนใจ

2. โครงการตามกลุ่มประสบการณ์

หลักการของการจัดทำโครงการ

1. เน้นกระบวนการในการแสวงหาความรู้

- , การกำหนดปัญหา
- , เลือกหัวข้อที่สนใจ
- , วางแผนศึกษาค้นคว้า
- , รวบรวมข้อมูล
- , สรุปผลการศึกษา

2. เปิดโอกาสให้นักเรียน

- , วางแผนดำเนินการด้วยตัวเอง
- , ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง และให้คำปรึกษา

3. การทำโครงการ มุ่งฝึกให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้า

โดยเน้นการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

หลักการเขียนโครงการ

การเขียนโครงการมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบจะมีหัวข้อแตกต่างกันไปบ้าง แต่การเขียน ให้นักเรียนยึดหัวข้อกำหนดเป็นสำคัญ คือ

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) ชื่อนักเรียนที่ปฏิบัติ
- 4) หลักการ และเหตุผล
- 5) วัตถุประสงค์
- 6) เป้าหมาย
- 7) วิธีดำเนินงาน

- 8) ระยะเวลา
- 9) งบประมาณ
- 10) สถานที่
- 11) การประเมินผล

ลักษณะของโครงการที่นักเรียนจะเลือกปฏิบัติ

- 1) ต้องได้ผลผลิตเป็นชิ้นงาน
- 2) ชิ้นงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
- 3) เป็นโครงการที่นักเรียนมีความถนัด มีความสนใจ มีใจรัก และเต็มใจที่จะปฏิบัติ
- 4) นักเรียน ต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะปฏิบัติงานนั้นได้
- 5) เป็นโครงการที่ประหยัด นักเรียนสามารถออกค่าใช้จ่ายเองได้
- 6) วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาผลิตชิ้นงาน สามารถหาได้ง่าย
- 7) เป็นงานกลุ่ม หรือรายบุคคลก็ได้
- 8) เป็นโครงการที่สร้างสรรค์ ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม

5 การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

จัดหลักสูตรที่สนองความต้องการ และเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน

• ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ โดยสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งความพร้อม วิธีการเรียนรู้ ความต้องการ และเน้นการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์

• จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีระบบ โดยนำรูปแบบวิธีการและเทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลาย มาใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

• ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน และธรรมชาติของเนื้อหาวิชา รวมทั้งส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

• ใช้กระบวนการวิจัย เป็นเครื่องมือหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการเรียนรู้ และเทคนิคการเรียน

• ประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการ และพฤติกรรมตามสภาพจริง ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ การร่วมกิจกรรม ทดสอบ ตรวจสอบ

6 การจัดทำพอร์ตโฟลิโอ (portfolio)

การจัดทำพอร์ตโฟลิโอ หรือแฟ้มสะสมงาน เป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนภาพความรู้ ความคิด ความรู้สึก และศักยภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รู้จักเข้าใจผู้เรียนมากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

7 การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. การสำรวจความต้องการ

• สำรวจความต้องการ/ความสนใจของผู้เรียน

สำรวจพื้นฐานความรู้เดิม

2. การเตรียมการ

ครูเตรียมเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ และองค์ประกอบ
อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการเรียนรู้

วางแผนการเรียนการสอน

3. การดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ เช่น

• ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

• จัดกิจกรรมการเรียนรู้

• วิเคราะห์ อภิปรายผลงาน/องค์ความรู้ที่สรุปได้จาก
กิจกรรมการเรียนรู้

• วิเคราะห์ อภิปรายกระบวนการเรียนรู้

4. การประเมินผล

5. การสรุป และนำไปประยุกต์

มีรายละเอียด ดังนี้

1. การสำรวจความต้องการ

ขั้นแรก ควรศึกษาธรรมชาติและกำหนดความต้องการของผู้เรียน
โดยการซักถาม สังเกต สัมภาษณ์ พูดคุย หรือทำแบบทดสอบก่อน
เพื่อสร้าง/กระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิม
ของผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
ในมาตรา 22 เป็นแนวการดำเนินการ

2. การเตรียมการ

ครู ต้องเตรียมศึกษาสาระเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและจุดประสงค์

ของการเรียนรู้ ให้เข้าใจอย่างท่องแท้ว่าหลักสูตรต้องการอะไร แต่ไหน
มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้อย่างไร และทำไมจึงต้องการอย่างนั้น เพื่อ
การวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน และ
หากเป็นไปได้ ควรเชื่อมโยงและบูรณาการสาระการเรียนรู้แต่ละวิชาที่
สัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับชีวิต
จริง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด

ทั้งนี้ ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกำหนดกิจกรรม
การเรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดอย่างเหมาะสม เพื่อให้ให้นักเรียนศึกษา
หาความรู้ด้วยตนเองตามถนัดและความสนใจรายบุคคล เนื่องจากครูไม่ใช่
ผู้บอกผู้สอนอย่างเดียว ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสื่อการเรียน
ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
ที่มีข้อมูลความรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา ค้นคว้าตามความต้องการ
การสำรวจแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์
สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ เป็นต้น

3. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

- m ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
- m ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- m ขั้นวิเคราะห์อภิปรายผลงาน องค์ความรู้ ที่สรุปได้จาก
กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การนำเข้าสู่บทเรียนขั้นนี้ ครูควรใช้ประเด็นคำถามสถานการณ์
หรือกิจกรรมที่กระตุ้น หรือท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ ครูควร
เป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณครู คือเพื่อนที่ช่วยเหลือ

เขาได้ทุกเรื่อง ครูต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี เพื่อทราบความถนัด ความสนใจ และลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นจุดกระตุ้นศักยภาพของแต่ละบุคคล และดึงดูดให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และเต็มใจ

4. การประเมิน

การประเมินผลสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้น เป็นการประเมินซึ่งมุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูจะต้องศึกษามาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในสาระและจุดเน้น การประเมินเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และการทดสอบเพื่อพัฒนาและค้นหาศักยภาพ จุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน และตรวจสอบว่ากระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียน ตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งผลการเรียนของผู้เรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย

ดังนั้น การวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลงาน ทั้งด้านความรู้ ด้านความรู้สึกรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้าน และประเมินตามสภาพจริง ซึ่งในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอน และประเมินสรุปรวม โดยมีขั้นตอนในการประเมิน ดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการประเมิน
- 2) พิจารณาขอบเขตเกณฑ์ วิธีการ และสิ่งที่จะประเมิน

ตัวอย่าง เช่น

ประเมินพัฒนาการด้านศิลปะและดนตรี คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ พัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการของบุคลิกภาพ

เป็นต้น

ชอบเขตที่จะประเมิน เช่น ด้านความรู้ ทักษะ ความรู้สึก และคุณลักษณะ เป็นต้น

3) พิจารณาองค์ประกอบ และผู้ประเมินว่า มีใครบ้างที่จะเป็นผู้ประเมิน เช่น นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนนักเรียน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4) เลือกใช้เทคนิค และเครื่องมือในการประเมินหลากหลาย เหมาะสมกับการวัตถุประสงค์ และเกณฑ์ในการประเมิน เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

5) กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างนักเรียนทำกิจกรรมระหว่างการทำงานกลุ่ม/โครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เหตุการณ์/งานพิเศษ ฯลฯ

6) วิเคราะห์ผลและจัดการข้อมูลการประเมิน

- รายการกระบวนการ
- แฟ้มสะสมงาน
- การบันทึกข้อมูล

7) สรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนา และปรับปรุงข้อบกพร่อง การเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุง กิจกรรมการเรียนการสอน ในกรณีที่เป็น การประเมินสรุปรวม เพื่อพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ให้นำผลการประเมินระหว่างเรียนมาประกอบการพิจารณาด้วย

5. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

เป็นชั้นการตกผลึกของกระบวนการเรียนรู้รายบุคคล กล่าวคือ ผู้เรียนแต่ละคนจะเกิดการมองเห็นต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวม มองอย่างเชื่อมโยง หยั่งรู้ เกิดการค้นพบตัวเองว่า มีความสามารถ มีจุดเด่นจุดด้อย ทางด้านใด ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน หลังจากที่เขาได้ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และการแสดงออกตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งพิจารณาได้จากการหาข้อสรุปจากบทเรียน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เพิ่มเติม การแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้การสะท้อนความคิด การแสดงผลงาน การจัดนิทรรศการ การแสดงออกในลักษณะละคร การนำข้อค้นพบ การปรับปรุงตนเองของผู้เรียน เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การเข้า กับคนอื่นได้ การเข้าใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ การเคารพสิทธิผู้อื่น ตลอดจนการสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อ สังคม ชุมชน และการดำรงชีวิตประจำวัน

เทคนิควิธีการการพัฒนาระบวนการเรียนการสอนของครู

1. สอนอย่างไร ให้เด็กขยันมาเรียนหนังสือทุกวัน มีดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สนุก ผู้เรียนเป็นผู้แสดง กิจกรรม โดยครูช่วยนักเรียนทุกคน หรือทุกกลุ่มได้แสดงออกถึงความ คิดเห็น หรืออภิปรายในเรื่องที่เรียนอย่างทั่วถึง
2. ให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดกิจกรรมด้วยตนเอง ครูเสริมแรงด้วย คำว่า “เก่งมาก” “แสดงได้ดีมาก” นักเรียนจะกล้าแสดงออกด้วยความ มั่นใจ และยิ้มแย้มแจ่มใส
3. ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิควิธีการ โดยคละนักเรียนที่เรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน เข้าในกลุ่มให้ได้ เวลาถามหรือส่งตัวแทนกลุ่ม ออกอภิปรายกลุ่ม ไม่ให้ส่งนักเรียนที่เก่งออกไป พยายามส่งผู้เรียน

อ่อนออกไปพูดอภิปรายบ้าง นักเรียนที่เรียนเก่งก็จะพยายามอธิบายให้คนที่เรียนอ่อนฟังและออกนำเสนอผลงาน จะทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนมีกำลังใจ และกล้าแสดงออก และพัฒนาการเรียนได้ในระดับหนึ่ง

4. ในการประเมินการให้คะแนน ควรให้เด็กนักเรียนเป็นผู้ให้ เพื่อฝึกการใช้เหตุผล และการยอมรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน

5. ครู จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และน่าติดตามอยู่ตลอดเวลา นักเรียนจะขยันมาเรียนทุกวัน

2. สอนอย่างไร ให้นักเรียนส่งงานตามกำหนดเวลา

ในการจัดการเรียนการสอน ครูทุกคนจะประสบปัญหานักเรียนไม่ส่งงาน หรือทำงานช้า ดังนั้น ต้องจัดแบบบันทึกการส่งงานสำหรับนักเรียนทุกวัน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ตามจำนวนนักเรียนใน

ลำดับที่	วิชา	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ

ชั้นเรียน ในแต่ละวัน ดังนี้

วิธีการสอนให้นักเรียนส่งงานตามกำหนดเวลา ครูควรใช้ในช่วงเปิดเทอมใหม่ เพราะนักเรียนที่เลื่อนชั้นมาจะมีนิสัยทำงานช้า ไม่ส่งงานบ้างเป็นจำนวนมาก ครูควรทำแบบบันทึก การส่งงาน และให้นักเรียนบันทึกชื่อลำดับการส่งงานไว้เป็นหลักฐานในแต่ละวัน นักเรียนจะรับผิดชอบในการทำงานของตนเองดีขึ้นทุกวัน และผลพลอยได้ให้นักเรียนทำงานได้รวดเร็วขึ้น ส่งงานทันตามกำหนดเวลา วิธีการนี้ ครูได้ทำการทดลอง

ในชั้นเรียนแล้วได้ผลดี จึงขยายวิธีการสอนให้ครูในโรงเรียน และในการไปเป็นวิทยากร ให้กับครูที่มีปัญหาเด็กไม่ค่อยส่งงานทดลองใช้แล้ว พบว่านักเรียนส่งงานตามเวลาที่กำหนดดีมาก

3. สอนอย่างไร ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ครูต้องพยายามหาเกม เพลง คำคล้องจอง บทบาทสมมุติ หรือ กิจกรรมที่ง่ายไปหายาก กิจกรรมคิดเลขเร็ว การใช้สูตรคูณสลับไปมา เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียน ใครตอบได้เขียนคะแนนบันทึกไว้ เมื่อจบกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนสรุปผลการคิดของตนเอง ถ้าครูฝึกกิจกรรมต่างๆ ดังที่กล่าวมา จะไม่มีปัญหาว่านักเรียนเฉื่อยชา แต่พบว่านักเรียนสนใจกระตือรือร้นดีมาก ฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ เป็นวิธีการฝึกให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนดีมากขึ้นเรื่อยๆ

4. สอนอย่างไร ให้นักเรียนรักษาความสะอาดของร่างกาย และการแต่งกายให้สะอาด

ครู ได้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ฝึกให้นักเรียนในชั้นได้สำรวจตัวเอง ในด้านความสะอาดของร่างกาย ใบหน้า ลำคอ มือ เล็บมือ ตลอดจนเสื้อผ้าการแต่งกายสะอาด ครูจะทำแบบบันทึกการตรวจสอบสุขภาพนักเรียน โดยให้นักเรียนฝ่ายอนามัยตรวจสอบสุขภาพสัปดาห์ละครั้ง และมีการประกวดการแต่งกายสะอาด ลำดับที่ 1 - 4 สัปดาห์ละครั้ง กิจกรรมนี้ทำให้นักเรียนได้สำรวจตัวเอง และพัฒนาบุคลิกภาพตนเองได้ดีมาก ผู้ปกครองนักเรียนชื่นชอบในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างมาก และ

ได้ผลเป็นที่น่าพอใจในการฝึกให้นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาด

ตัวอย่าง แบบบันทึกการตรวจสุขภาพ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก.

ชื่อครู นางเพลินจิต คนขยัน

วันที่	โรงเรียนบ้านน้ำเตียง ที่ควรปรับปรุง	รายการปรับปรุง							หมายเหตุ
		ผม	เล็บ	ผิวหนัง	เสื้อผ้า	ฟัน	ตา	หู	
9 ต.ค. 43	ด.ช.มงคล แก้วมา	✓	✓						ผมยาว เล็บมือยาว

ตัวอย่าง แบบบันทึกนักเรียนแต่งกายสะอาด

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก. โรงเรียนบ้านน้ำเตียง วันครู 2501

ประจำสัปดาห์ที่..... เดือน..... พ.ศ.....

อันดับที่	ชื่อ - สกุล	หมายเหตุ
1		
2		
3		
4		

5. สอนอย่างไร นักเรียนรักษาความสะอาดห้องเรียน และ บริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น

การปัญหาห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนสกปรก การแก้ปัญหา
ที่ได้ผลดีก็คือ การจัดประกวดห้องเรียนสะอาด โดยการประชุมผู้นำ
นักเรียน หัวหน้าชั้นแต่ละห้องเรียน เสร็จแล้วร่วมกันสรุปว่า ควรจะประเมิน

ตัวอย่าง แบบบันทึกตรวจสอบความสะอาดห้องเรียน

วันที่..... เดือน พ.ศ.

ชั้น	ห้องเรียน สะอาด 5 คะแนน	จัดป้ายนิเทศสวยงาม เป็นปัจจุบัน 5 คะแนน	จัดมุมหนังสือได้ เป็นระเบียบ 5 คะแนน	จัดเก็บรองเท้า เป็นระเบียบ 5 คะแนน	บริเวณเขตรับ ผิดชอบ สะอาด 5 คะแนน
ป. 1					
ป. 2					
ป. 3					
ป. 4					
ป. 5					
ป. 6					

ด้านใดบ้าง นักเรียนแต่ละคนที่เป็นหัวหน้าเสนอหัวข้อที่จะประเมิน ได้ดังนี้
ในการตรวจและประเมินห้องเรียน ควรฝึกให้นักเรียนเป็น
ผู้ตรวจ และรวมคะแนน โดยประธานนักเรียน เมื่อสรุปผลอย่างไร แล้วให้
ประธานนักเรียนประกาศผลหน้าเสาธง และรับป้ายห้องเรียนสะอาดตาม
ลำดับห้องเรียน และในที่สุดโรงเรียนของเราก็จะได้รับการประเมินเป็น
โรงเรียนดีเด่น เนื่องในวันประถมศึกษา

6. สอนอย่างไร ให้นักเรียนมีทักษะคิดเลขเร็ว

วิธีการสอนให้นักเรียนมีทักษะการคิดเลขเร็วนั้น ครูผู้สอนต้อง
ฝึกทักษะพื้นฐานให้กับนักเรียนก่อน ซึ่งได้แก่ ทักษะการบวก ลบ คูณ
หาร มีวิธีการฝึกดังนี้

- 1) การฝึกทักษะการบวก ต้องให้นักเรียนบวกเต็ม 10 เต็ม
100 ก่อน อาจจะใช้โดยให้เด็กเล่นเกมเก็บดอกไม้ให้เต็ม 10 และเต็ม 100

ตามลำดับ หรืออาจจะเล่นเกมแข่งขันค้นหาคนเก่ง โดยแบ่งนักเรียน
ในชั้นออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วครูอธิบายการแข่งขันให้นักเรียนทราบก่อน
แล้วเริ่มแข่งขัน

เช่น จำนวนเต็ม 10 ครูพูด 7 นักเรียนตอบ 3
จำนวนเต็ม 100 ครูพูด 60 นักเรียนตอบ 40 ครูพูด 55 นักเรียน
ตอบ 45 ถ้านักเรียนกลุ่มใดตอบได้รวดเร็ว และถูกต้องเป็นฝ่ายใดคะแนน
เล่นเกมประมาณ 5 - 10 นาที แล้วร่วมกันสรุปคะแนนในการสรุป
คะแนนในการแข่งขัน จะทำให้นักเรียนชอบคิดและชอบเรียนคณิตศาสตร์
ด้วยความสนุกสนาน และเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียน
คณิตศาสตร์ได้ดีมาก

2) การฝึกทักษะการลบ ควรฝึกทักษะการลบหลังจาก
ที่

นักเรียนมีทักษะการบวกดีแล้ว วิธีการฝึกคล้ายกับการบวก คือ การลบ
จากจำนวนเต็ม 10 เต็ม 100 เช่น การลบจากจำนวนเต็ม 10 ครูพูด 9
นักเรียนตอบ 1 จำนวนเต็ม 100 ครูพูด 80 นักเรียนตอบ 20
หรือครูพูด 75 นักเรียนตอบ 25 ฝึกทักษะการลบ โดยการเปลี่ยน
ตัวเลขไปเรื่อยๆ จะทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดเลขเร็วได้ดีมาก นอกจากนี้
ยังทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนคณิตศาสตร์ได้ดี

3) การฝึกให้นักเรียนคูณเลขเร็ว โดยให้นักเรียนตอบ
คำถามจากบัตรการคูณ จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนใช้สูตรคูณได้ถูกต้อง เช่น
 $6 \times 7 = \text{จ}$, $8 \times 9 = \text{จ}$, $9 \times 7 = \text{จ}$, $5 \times 3 = \text{จ}$ พยายามให้นักเรียน
หาผลคูณ และใช้ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ครูควรฝึกวันละ 5 - 10 ข้อ นักเรียน
จะตั้งใจและไปท่องสูตรคูณ โดยครูไม่ต้องคอยจ้ำจี้ในการท่องสูตรคูณ

4. การฝึกให้นักเรียนหารเลขได้เร็ว โดยให้นักเรียนคิด

หาผลหาร เช่น $4 \text{ ใจ } 2 = \text{ใจ}$, $8 \text{ ใจ } 4 = \text{ใจ}$, $36 \text{ ใจ } 9 = \text{ใจ}$,
 $80 \text{ ใจ } 8 = \text{ใจ}$, $45 \text{ ใจ } 5 = \text{ใจ}$ กิจกรรมนี้ระยะแรกๆ ให้นักเรียนทำวัน
ละ 5 ข้อ จากบัตรการหาร ต่อไปให้นักเรียนทำจากแบบฝึกคิดเลขเร็ว
โดยเพิ่มจำนวนข้อให้มากขึ้น นักเรียนจะคิดเลขได้รวดเร็วและสนุกสนาน

วิธีการฝึก ใช้กระดาษแข็งและกล่องกระดาษที่เหลือใช้มา
ทำเป็นบัตรเลขการบวก ลบ คูณ หารอย่างง่าย ดังตัวอย่างที่กล่าวมา
แล้ว โดยจัดเป็นชุดๆ เริ่มฝึกจากชุดการบวก การลบ การคูณ และการ
หาร นำมาให้นักเรียนฝึกคิดหาคำตอบทุกวันก่อนเริ่มเรียนคณิตศาสตร์
วันละ 5 นาที กิจกรรมนี้ สามารถพัฒนาการเรียนและการทำงานของ
เด็กได้รวดเร็วทุกๆ วิชาเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น
ในการเรียนได้ดีมาก

ผลจากการทดลองในชั้นเรียนแต่ละปีการศึกษาที่ผ่านมา
ทำให้นักเรียนสอบแข่งขันความสามารถทางคณิตศาสตร์ชนะเลิศ ใน
ระดับจังหวัด เกือบทุกปีการศึกษา

7. สอนอย่างไร ให้นักเรียนฝึกคิดคำนวณ โดยใช้ ปริศนาเลขทาย “ เป็นหนึ่งตลอดกาล ”

1. ให้เขียนเลขอะไรก็ได้มา 1 ตัว สมมุติว่าเป็น 9
2. บวกด้วย 3 ได้ค่าเป็น 12
3. คูณด้วย 2 ได้ค่าเป็น 24
4. เอา 4 มาลบ ได้ค่าเป็น 20
5. เอา 2 มาหาร ได้ค่าเป็น 10
6. เอาเลขในข้อ 1 ที่เป็นตัวตั้งมาลบออก ได้ค่าเป็น 1
7. แล้วให้ทุกคนบอกคำตอบ

ถ้ามีทักษะในการคิดคำนวณ จะได้ค่าเป็น 1 เสมอ
ให้นักเรียนฝึกคิดดูหลายๆ ครั้ง แต่เปลี่ยนตัวเลขใหม่ไป
เรื่อยๆ ด้วยวิธีจาก ข้อ 1 - 7

ปริศนาเลขทาย “ได้เท่าเดิม”

1. ให้นักเรียนกำหนดตัวเลขจำนวนใดก็ได้ สมมติว่าเป็น 8
2. บวกด้วย 10 ได้ค่าเป็น 18
3. คูณด้วย 2 ได้ค่าเป็น 36
4. หารด้วย 4 ได้ค่าเป็น 9
5. ลบด้วย 5 ได้ค่าเป็น 4
6. คูณด้วย 2 ได้ค่าเป็น 8

แล้วให้ทุกคนบอกคำตอบ

ถ้ามีทักษะการคิดคำนวณ บวก ลบ คูณ หาร
จะได้คำตอบเท่ากับตัวที่นักเรียนกำหนดขึ้นมา

กิจกรรมนี้ ถ้าให้นักเรียนฝึกทำหลายๆ ครั้ง โดยเปลี่ยนตัวเลข
เป็นจำนวนใหม่เรื่อยๆ จะทำให้นักเรียนคิดคำนวณ บวก ลบ คูณ หาร
ได้รวดเร็วขึ้น และสามารถตั้งชื่อเรื่อง “ได้เท่าเดิม” ได้โดยที่ครูยังไม่ต้อง
บอกชื่อให้ได้ถูกต้อง

ผลจากการทดลองใช้ นักเรียนสามารถมีทักษะการคิดคำนวณ
การบวก ลบ คูณ และหารระคน ได้ดีมาก และมีความกระตือรือร้นมี
เจตคติที่ดีในการเรียนคณิตศาสตร์ และฝึกทักษะการฟังได้ดีอีกด้วย

8. สอนอย่างไร ให้นักเรียนสามารถแก้โจทย์ปัญหาและ

สร้างโจทย์ปัญหาเป็น

วิธีการสอนให้นักเรียนฝึกแก้โจทย์ปัญหาและสร้างโจทย์ปัญหาเป็น โดยใช้เพลงการทำโจทย์ปัญหา ดังเนื้อร้องต่อไปนี้

เพลง การทำโจทย์ปัญหา

(ทำนองเพลงแว่วเสียงแคน)

การทำโจทย์ปัญหา	มีหลักว่าทำตามขั้นตอน
ครูนี้จะสั่งสอน	เจ้าบังอรจงจำให้ดี
คือ <u>หนึ่ง</u> อ่านโจทย์ปัญหา	<u>สอง</u> น้องยาแปลคำถาม
<u>สาม</u> นั้นวิเคราะห์ข้อความ	เขียนสัญลักษณ์ <u>ขั้นที่สี่</u>
<u>ห้า</u> คนตีคำนวณรอบคอบ	แล้วตรวจคำตอบครูชอบนักเอ๋ย

แล่น แล่น แต่ แหล่ แล แล่น ๆ ๆ ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียน อ่านเนื้อเพลงการทำโจทย์ปัญหา
2. ครูและนักเรียน ร่วมกันร้องเพลงและสนทนาเกี่ยวกับข้อความในบทเพลง เช่น
 - เพลงชื่ออะไร
 - เพลงนี้ กล่าวถึงอะไร

การทำโจทย์ปัญหามีสี่ขั้นตอน
แดงมีเงิน 60 บาท
ขายไข่เปิดได้เงินอีก 45 บาท
แดงมีเงินเท่าไร

3. นักเรียน ช่วยกันสร้างโจทย์ปัญหา เช่น

4. แบ่งนักเรียนในชั้นออกเป็นกลุ่ม ให้ช่วยกันวางแผนการแก้
โจทย์ปัญหาตามขั้นตอน ดังวิธีการคิด ดังนี้

1) โจทย์บอกอะไรมาให้เราทราบบ้าง

1.1)

1.2)

2) โจทย์ต้องการทราบอะไร

2.1 จะใช้วิธีการใดคิดหาคำตอบ

2.2 เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้อย่างไร

2.3 แสดงวิธีทำ

ตอบ

5. นักเรียน แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน และนำผลงานออกมาแสดง
วิธีทำและหาคำตอบ

6. นักเรียน สรุปขั้นตอนในการแก้โจทย์ปัญหาร่วมกัน

7. ให้นักเรียนฝึกสร้างโจทย์ปัญหาคนละ 1 - 2 ข้อ

ผลจากการทดลองใช้ นักเรียนสนุกจากการร้องเพลง และ
สามารถจำขั้นตอนจากการร้องเพลง ไปแก้ปัญหาโจทย์ได้ นอกจากนี้
นักเรียนสามารถตั้งโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการ
สร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างแท้จริง

ภารกิจของครูต้นแบบ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้

การพัฒนาเครือข่ายในรูปแบบ “ กัลยาณมิตรนิเทศ “ เป็นเวลา 4 เดือน ครูได้คัดเลือกครูเครือข่ายด้วยความสมัครใจ ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู และศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง

การพัฒนาครูเครือข่าย

ในการพัฒนาครูเครือข่ายนั้น ครูได้ไปปรึกษาหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำชะอี ซึ่งรับผิดชอบการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ซึ่งมีนโยบายพัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์อยู่แล้ว จึงได้ร่วมประสานงานโดยการแต่งตั้งให้ครูเป็นกรรมการเลขานุการ และครูเครือข่ายเป็นกรรมการในการประชุมสัมมนาผลการนำรูปแบบการสอนของครูไปพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนครูเครือข่าย และให้นำผลมารายงานเดือนละ 2 ครั้ง จนสิ้นปีการศึกษา 2541 ครูได้จัดตารางพบปะครูเครือข่าย เดือนละ 4 ครั้ง โดยนัดพบในวันเสาร์ทุกสัปดาห์จนครบ 4 เดือน

รูปแบบในการพัฒนาครูเครือข่ายแบบ “ กัลยาณมิตรนิเทศ ” ใน

การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยน แนวคิด วิธีการ การจัดการเรียนรู้แบบเดิม ที่ยึดครู ยึดแบบเรียน ยึดแบบทดสอบเป็นหลัก มาเป็นการให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุขจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ยืดหยุ่นเวลาเรียนตามความสามารถของเด็ก และครูยังได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการสอน และเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนต่างๆ อีกมากมายให้แก่ครูเครือข่าย

ผลของการปฏิบัติงานพัฒนาครูเครือข่าย

หลังจากการที่ได้แนะนำครูเครือข่ายในรูปแบบการสอนของตนเอง และตามแนวการปฏิรูปการเรียนรู้ ครูได้ทำการประเมินผลการพัฒนาครูเครือข่าย พบว่า

-ครูเครือข่ายมีการพัฒนาการเรียนการสอนดีขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเป็นผู้มอบความรู้ให้นักเรียน มาเป็นผู้กำกับการแสดง และชี้แนะให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติเอง

-ครูเครือข่ายใจเย็นขึ้น ไม่ใจร้อนเหมือนแต่ก่อนที่จะมาเป็นครูเครือข่าย

-ครูเครือข่ายหลายคน ได้รับการคัดเลือกเป็นครูแกนนำ เป็นครูต้นแบบการสอนคณิตศาสตร์ในระดับอำเภอ ได้รับการประเมินเป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์ รองชนะเลิศ อันดับ 1 สปจ. มุกดาหาร ปี 2541 และได้รับคัดเลือกเป็นครูต้นแบบ ปี 2543

-ครูเครือข่าย รู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากครูต้นแบบ ขยายสู่เพื่อนครูเครือข่าย อย่างไม่หยุดยั้ง

คณิตศาสตร์ และจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเก่ง ดี มีความสุขได้เป็นอย่างดี
ดีเยี่ยม

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครูเป็นสิ่งสำคัญประการแรก ที่
ครูทุกคนต้องประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเข้ารับการศึกษาต่อ
ฝึกอบรม ดูงาน ศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อที่ครูจะได้
มีความรู้ ความสามารถนำไปพัฒนาเพื่อนครูต่อไป เช่น การเป็นวิทยากร
ในการประชุมปฏิบัติการ หรือในการอบรมครูร่วมสัมมนาทางวิชาการ
หรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมทางวิชาการที่ครูต้นแบบได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน
เรียนรู้กับเพื่อนครู เป็นที่ปรึกษาแก่เพื่อนครู

การศึกษาสาระที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูทุกคน ควรให้ความสนใจ
และเข้าใจสาระที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาอย่างถ่องแท้ ทุกหมวด
ทุกมาตราด้วย

ความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่
ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่

- มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน
- ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้
ที่หลากหลาย
- ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
- ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

1. กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนรู้จักคิด ทำ
สร้างสรรค์ โดยที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระ
การเรียนรู้ร่วมกัน

2. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านความสามารถ
ทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ และ
สร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

3. สาระการเรียนรู้ มีความสมดุลเหมาะสมกับวัย ความถนัด
ความสนใจของผู้เรียน และความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้
จากสาระและกระบวนการ จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความ
สามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน

4. แหล่งเรียนรู้ มีหลากหลายและเพียงพอ ที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้
เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ตามความถนัด และความสนใจ

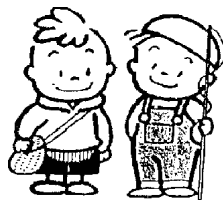
5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับ
ผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรม
ร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ ถกทอความคิด
และพิชิตปัญหาาร่วมกัน

6. ศิษย์มีความศรัทธาต่อครูผู้สอน และสาระที่เรียน รวมทั้ง

กระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนใฝ่รู้ มีใจรักที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

7. สาระและกระบวนการเรียนรู้ ต้องเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน จนผู้เรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

8. กระบวนการเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษา และครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับมาตรา 24 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. **หลากหลายวิธี**

สอนของครุต้นแบบ 2541 วิชาคณิตศาสตร์.

กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด, 2542.

..... **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด.** พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ พิมพ์ดี จำกัด, 2543.

แนะนำ

ครูต้นแบบ

แนะนำ

ครูต้นแบบ ปี 2541

ชื่อ/นามสกุล นางเพลินจิต คนขยัน

ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7

สถานที่ทำงาน/สังกัด

ชื่อสถานที่ โรงเรียนบ้านน้ำเที่ยง วันครู 2501

สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ

ตำบล คำชะอี อำเภอ น้ำเที่ยง

จังหวัด มุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49110

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 209 หมู่ที่ 1

ถนน เทศบาลคนขยันอนุสรณ์

ตำบล คำชะอี อำเภอ น้ำเที่ยง

จังหวัด มุกดาหาร รหัสไปรษณีย์ 49110

โทรศัพท์

โทรศัพท์ที่ทำงาน 0-4269-1213

โทรศัพท์ที่บ้าน 0-4263-7028

คณะผู้ดำเนินการ**ที่ปรึกษา**

ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ดร.นงราม เศรษฐพานิช
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
นางสาวมยุรี จารุปาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

นักวิจัย

นางเพลินจิต คนขยัน ครูต้นแบบ ปี 2541
วิชา คณิตศาสตร์ ระดับ ประถมศึกษา

ผู้พิจารณารายงาน

ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล

ผู้ดำเนินการโครงการ

นางสาวสมรัชนีกร อ่องเอิบ
นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ
นางสาวชนิดา อาคมวิฒนะ

บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียง และจัดพิมพ์ต้นฉบับ

นางฟ้าม่วย เรืองเลิศบุญ

ผู้ประสาน

นายสมยศ พันธุ์โอสารกุล

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.)
สำนักนายกรัฐมนตรี

“กระบวนการเรียนรู้”

ครู...นักเรียน...นักเรียน...นักเรียน
.....

2 แลกเปลี่ยนเรียนรู้

6 ถักทอความคิด

Pพิชิตปัญหาร่วมกัน

...เพลินจิต กนขยัน

บันทึกท้ายเล่ม

A series of horizontal dotted lines providing space for writing.

